

Nr 61.

Ankom till riksdagens kansli den 3 december 1946 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 12 § lagen den 20 juni 1918 (nr 460) angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar m. m.

Genom en den 20 september 1946 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 336, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag

om ändrad lydelse av 12 § lagen den 20 juni 1918 (nr 460) angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar.

Härigenom förordnas, att 12 § lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar skall erhålla följande ändrade lydelse.

12 §.

Finnes vid förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken någon skäligen misstänkt för brott, som omförmäles i 14 kap. 21 §, 15 kap. 12, 13, 15 eller 15 a §, 18 kap. 7, 8, 8 a, 9, 10 eller 10 a § strafflagen, eller försök till brott, som nu sagts, där sådant försök är med straff belagt, eller för gärning, varom i 18 kap. 13 § samma lag sägs och som innebär uppfordran eller inbjudan till otukt, åligger det åklagaren att omedelbart göra skriftlig anmälan därom till sundhetsinspektören i orten eller, om den misstänkte är för brottet häktad, den vid häktet anställde eller anlitade läkaren.

Anhängiggöres talan om brott, som avses i första stycket, av enskild part, åligger det domstolen att omedelbart därom underrätta sundhetsinspektören i orten eller, därest den tilltalade är häktad, den vid häktet anställde eller anlitade läkaren.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948.

2) L a g

om ändrad lydelse av 6 § lagen den 12 juni 1885 (nr 27) angående lösdrivares behandling.

Härigenom förordnas, att 6 § lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

6 §.

Vill någon söka ändring i Konungens befallningshavandes utslag, varigenom han blivit dömd till tvångsarbete, äger han inom två veckor från den dag, då utslaget blivit avkunnat, till Konungens befallningshavande inkomma med sina till hovrätten ställda besvär. Behöver klaganden biträde vid besvärens författande, foga Konungens befallningshavande anstalt att det erhålles.

Finnes besvärstalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av Konungens befallningshavande avvisas. Om fullföljd av talan mot beslutet gälle vad i första stycket sägs; dock skall besvärstiden räknas från det klaganden erhöll del av beslutet. Avvisas ej besvärstalan, skall Konungens befallningshavande så fort ske kan till hovrätten insända besvären tillika med vederbörandes yttrande, om anledning förekommit att sådant infordra, ävensom eget utlåtande och Konungens befallningshavandes protokoll och utslag samt övriga till målet hörande handlingar.

Konungens befallningshavande — — — fri fot.

Konungens befallningshavandes — — — blivit ådömt.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948.

3) L a g

angående ändrad lydelse av 81 § 1 mom. samt 83 § lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Härigenom förordnas, att 81 § 1 mom. samt 83 § lagen den 14 juni 1918 om fattigvården¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

81 §.

1 mom. Är någon — — — hos Konungens befallningshavande.

Besvären skola inom trettio dagar efter den, då klaganden erhöll del av utslaget, avlämnas till Konungens befallningshavande, som över besvären infordrar vederbörandes förklaring och, sedan sådan inkommit, till kammarrätten insänder handlingarna i målet jämte bevis om utslagets delgivning och eget utlåtande.

¹ Senaste lydelse av 81 § 1 mom. se SFS 1926: 202.

83 §.

Den, som vill söka ändring i Konungens befallningshavandes utslag i mål rörande ådömande av tvångsarbete enligt 75 §, äger att till Konungens befallningshavande inkomma med sina till hovrätten ställda besvär, om han är häktad, inom två veckor från den dag, då beslutet för honom avkunnades, men i annat fall inom samma tid från den dag, då beslutet delgavs honom. Finnes besvärstalan ej vara fullföljd på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, skall den av Konungens befallningshavande avvisas. Om fullföljd av talan mot beslutet gälle vad nyss sagts; dock skall besvärstiden räknas från det klaganden erhöll del av beslutet. Avvisas ej besvärstalan, skall Konungens befallningshavande så fort ske kan till hovrätten insända besvären tillika med vederbörandes yttrande, om anledning förekommit att sådant infordra, ävensom eget utlåtande och Konungens befallningshavandes protokoll och utslag samt övriga till målet hörande handlingar.

I sammanhang — — — tilldelad varning.

Vid klagan — — — viss tid.

Behöver häktad — — — det erhålles.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948.

4) **L a g**

angående ändrad lydelse av 84 § 1 mom. barnavårdslagen den 6 juni 1924
(nr 361).

Härigenom förordnas, att 84 § 1 mom. barnavårdslagen den 6 juni 1924¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

84 §.

1 mom. Är någon — — — hos länsstyrelsen.

Besvären skola inom trettio dagar efter den, då klaganden erhöll del av utslaget, avlämnas till länsstyrelsen, som över besvären infordrar vederbörandes förklaring och, sedan sådan inkommit, till kammarrätten insänder handlingarna i målet jämte bevis om utslagets delgivning och eget utlåtande.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948.

¹ Senaste lydelse se SFS 1926: 203.

5) L a g

angående ändring i lagen den 8 april 1927 (nr 85) om dödande av förkommen handling.

Härigenom förordnas, att 5, 6, 7 och 13 §§ lagen den 8 april 1927 om dödande av förkommen handling¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives.

5 §.

Rätten äge, innan beslut i saken meddelas, förelägga sökanden att föreläggas utredning om viss omständighet, som finnes kunna på saken inverka; därvid må förhör under sanningsförsäkran äga rum med sökanden.

6 §.

Har sökanden visat sannolika skäl, att handlingen för honom förstörts eller eljest förkommit, förelägge rätten honom att å viss rättegångsdag fullfölja ansökningsen; och utfärde rätten offentlig stämning, som anslås i rättens kansli och genom rättens försorg införes i allmänna tidningarna ävensom, där rätten prövar lämpligt, i tidning inom orten. Införandet i allmänna tidningarna skall äga rum i första numret för januari, april, juli eller oktober månad; och skall vid utsättande av dag för ansökningsens fullföljande iakttagas, att minst ett och högst två år komma att förflyta mellan dagen för införandet och den dag, som utsättes för ärendets fullföljande.

Stämningen skall innehålla, jämte beskrivning av handlingen, att sannolika skäl visats för sökandens uppgift att den för honom förkommit, ävensom tillkännagivande att, om någon innehar handlingen eller vet att den finnes i behåll, han bör därom hos rätten göra anmälan sist å den för ärendets fullföljande utsatta dag.

Har stämningen icke blivit i rätt tid införd i allmänna tidningarna och möter på grund härav hinder för ärendets företagande å den utsatta dagen, äge rätten utsätta ny dag för ansökningsens fullföljande samt utfärda och kungöra offentlig stämning på sätt förut sagts. Underrättelse härom skall meddelas sökanden.

7 §.

Fullföljes ej — — — den förfallen.

13 §.

Hava tio år förflutit från det intecknad fordringshandling, om vilken det ej är känt var den finnes, blivit uppvisad för anteckning om innehav eller eljest företedd i inteckningsärende och vill den intecknade egendomens ägare äska att inteckningen, ehuru han ej kan förete handlingen, måtte dödas, göra ansökan därom, då fråga är om handling, för vilken inteckning fastställts i fast egendom, tomträtt eller vattenfallsrätt eller i jordbruksin-

¹ Senaste lydelse av 13 § se SFS 1946:105.

ventarier, hos den rätt, under vilken fastigheten lyder, och eljest hos rätten i den ort, där vederbörande inskrivningsdomare är. Sedan ansökningen, där så ske kan, på sätt om stämning i tvistemål är stadgat delgivits den senast antecknade innehavaren av handlingen, utfärde rätten offentlig stämning, som skall kungöras på sätt i 6 § sägs samt innehålla beskrivning av handlingen ävensom tillkännagivande att, om någon innehar handlingen eller har kännedom om att den finnes i behåll, han bör därom, vid äventyr att in-teckningen eljest dödas, hos rätten göra anmälan sist å dag som för ären-dets fullföljande utsättes. Sådan dag må ej sättas tidigare än sex månader efter kungörelsens införande i allmänna tidningarna.

Fullföljes ej ansökningen å utsatt dag, vare den förfallen.

Finner rätten — — — handlingens företeende.

Rätten skall — — — laga kraft.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

Till grund för de genom propositionen framlagda lagförslagen, vilka äro föranledda av nya rättegångsbalken, ligga av processlagberedningen i be-tänkande den 17 mars 1944 (SOU 1944: 9 och 10) framlagda förslag i sam-ma ämnen. Lagrådet har den 19 juni 1946 avgivit utlåtande över sistnämnda lagförslag. De erinringar som vid lagrådsgranskningen framställts ha beak-tats i propositionen. Beträffande motiveringen till lagförslagen hänvisas till förenämnda betänkande och propositionen utom såvitt angår förslagen till ändring i lösdrivarlagen och fattigvårdslagen.

De föreslagna *ändringarna i lösdrivarlagen och fattigvårdslagen* avse vä-sentligen införande av nya fullföljdsbestämmelser vid klagan över ådömt tvångsarbete. Enligt 6 § lösdrivarlagen och 83 § fattigvårdslagen äger för närvarande den som av länsstyrelsen ådömts tvångsarbete fullfölja talan däremot omedelbart i högsta domstolen. På grund av hänvisning till fattig-vårdslagen gäller enligt 85 § 1 mom. barnavårdslagen detsamma, när någon enligt barnavårdslagen dömts till tvångsarbete. Beredningen har framhållit, att vid flera tillfällen, särskilt i samband med åtgärder för begränsning av högsta domstolens arbetsbörda och minskning av antalet mål i högsta dom-stolen, ifrågasatts en annan fullföljdsordning för berörda mål. Med hänsyn till högsta domstolens arbetsbörda ägde enligt beredningen de därvid fram-förda synpunkterna icke längre samma betydelse som tidigare, detta på grund av de allmänna begränsningar i fråga om fullföljden till högsta dom-stolen, som upptagits i nya RB. Med införandet av nämnda begränsningar, vilka allenast avsåge mål som upptoges av högsta domstolen som tredje in-stans, framstode det å andra sidan som oegentligt, att i nu ifrågavarande mål fullföljden till högsta domstolen lämnades obegränsad. Oberoende där-

av kunde enligt beredningen ifrågasättas, om den nuvarande anordningen med omedelbar fullföljd till högsta domstolen kunde anses i allo lämplig. Till stöd för densamma kunde väl åberopas, att därigenom ernåddes större skyndsamhet i fråga om målens slutliga avgörande, men denna synpunkt kunde med lika stort berättigande göras gällande beträffande åtskilliga andra grupper av mål. Av större vikt syntes beredningen vara, att det behov av utredningens fullständigande och parterers hörande, som ofta torde föreligga även vid fullföljd av talan uti ifrågavarande mål, lättare och med mindre kostnad kunde tillgodoses, om den omedelbara fullföljden skedde till hovrätt som mellaninstans. Beredningen har sålunda ansett, att fullföljden här — liksom i allmänhet i mål som från annan myndighet än domstol fullföljas till allmän överrätt — borde ske i första hand till hovrätt. Fullföljdssättet borde liksom för närvarande vara besvär. Med denna anordning komme beträffande överrättsförfarandet 21 § i lagen om införande av nya RB att bli tillämplig.

I enlighet med vad sålunda anförts ha i beredningens förslag vidtagits ändringar i 6 § lösdrivarlagen och 83 § fattigvårdslagen. I samband därmed har besvärstiden vid klagan över länsstyrelses utslag ansetts böra utsträckas från åtta dagar till två veckor. Med övriga i fattigvårdslagen föreslagna ändringar avsåg beredningen att utesluta vissa stadganden om skyldighet att ingiva besvär före klockan 12 å dagen. På grund av den nya lagstiftning, som genomförts i fråga om rätt att till förvaltningsmyndigheter insända handlingar med posten m. m. (SFS 1946: 326), äro dessa ändringar numera att anse enbart såsom redaktionella.

Förslagen till ändringar i lösdrivarlagen och fattigvårdslagen ha av lagrådet lämnats utan erinran.

Utskottet.

De i propositionen framlagda lagförslagen innefatta följdändringar till nya rättegångsbalken. Bland annat föreslås ändringar i 1885 års lösdrivarlag, innefattande nya fullföljdsbestämmelser vid klagan över ådömt tvångsarbete. Emellertid hemställde 1945 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om skyndsamt utredning beträffande frågan, huruvida behov föreläge av särskild lösdriverilagstiftning, och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Då enligt vad utskottet inhämtat förslag i ämnet avses skola framläggas för nästa års riksdag, kunde det synas att anledning saknades att beträffande den gällande lösdriverilagstiftningen nu vidtaga ändringar, som icke skola träda i kraft förrän i samband med nya rättegångsbalkens ikraftträdande, den 1 januari 1948. Även om sådant förslag förelägges 1947 års riksdag, är det emellertid ovisst, huruvida detta kan komma att tillämpas redan från 1948 års ingång. Vid sådant förhållande synas övertvägande skäl tala för att den föreslagna ändringen i gällande lösdrivarlag vidtages.

Icke heller i övrigt har utskottet funnit anledning till erinran mot de föreslagna lagändringarna.

På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att förevarande proposition, nr 336, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 december 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Schlyter, Ewerlöf, Löthner, Olofsson, Lodenius, William Ohlsson, Arrhén** och *Annér*;

från andra kammaren: herrar *Björling* och *Lindberg*, fru *Gustafson* samt herrar *Landgren, Gustafsson* i Lekåsa, *Sveningsson, Andersson* i Mölndal och *Jonsson* i Skutskär.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.